

Usługi społeczne dla Osób z niepełnosprawnościami i Ich opiekunów

Raport z działań rzeczniczych

Forum Dobrego Prawa
grudzień 2023

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Norway grants

Co obejmuje raport

 analiza obszaru usług społecznych dostępnych do realizacji przez NGO w konkursach ministerialnych:

- **asystentura** osobista osób z niepełnosprawnościami, ***polityka wytchnieniowa** dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami oraz ***mieszkalnictwo** dla Osób z niepełnosprawnościami,

 zobrazowanie metod pracy i harmonogramu działań w 2023 r.,

 główne postulaty zmian w zasadach naboru ofert i realizacji zadań w corocznych konkursach na ww. usługi.

Obszary analizy problemowej

konkursy MRiPS

- zasady aplikowania i realizacji zadań z zakresu **asystentury i wytchnieniówki** oraz **mieszkalnictwa** dla Osób z niepełnosprawnościami
- dostępność środków na ww. usługi społeczne i bariery oraz trudności w zaspokajaniu potrzeb z perspektywy NGO i odbiorców ich działań.

Ustawa o asystencji

- proponowane kierunki zmian zasad i regulaminów konkursów MRiPS oraz propozycje zmian do projektu Ustawy o asystencji osobistej.
-

Działania rzecznicze i konsultacyjne - warsztaty konsultacyjne, ankieta potrzeb osób i rodzin, spotkanie grupy roboczej

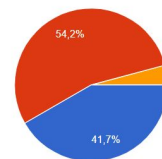
ASYSTENT OSOBISTY - czy projekt Ustawy jest odpowiedzią na Twoje / Wasze potrzeby?

W grupie roboczej Forum Dobrego Prawa przy Kujawsko-Pomorskiej Federacji Organizacji Pozaorganowych analizujemy *prezdencki projekt Ustawy o asystencji osobistej osób*

2. Usługa asystencji przysługuje... osobie pełnoletniej posiadającej decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia ...o której mowa w art. 6b3 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 100, 173, 240, 852, 1234 i 1429),

[Kopiuj](#)

24 odpowiedzi

- TAK - to dobre rozwiązanie, usługi winny być dostępne dla osób w wieku 18+
- NIE - także dzieci i młodzież w wieku 18+ powinny mieć dostęp do usług asystencji osobistej
- Osoby z dużą niepełnosprawnością powinny mieć dostęp do usług opiekuna medycznego

warsztaty dla NGO

asystentura - wychnieniówka
- mieszkalnictwo

publikacja i start
konsultacji
społecznych projektu
Ustawy o asystencji
osobistej

przekazanie uwag
do projektu Ustawy

11.07.2023

23.08.2023

23.11.2023

06.12.2023

22.12.2023

spotkanie grupy
tematycznej
opracowującej wnioski
i postulaty do
konkursów MRiPS

spotkanie grupy roboczej
dotyczące usług społecznych
dla OzN, w tym analiza
projektu Ustawy o asystencji
osobistej

Praca rozpoczęta na szkoleniu warsztatowym w dn. 11. lipca w Toruniu była kontynuowana podczas spotkania grupy roboczej dn. 23.08.br. w siedzibie Federacji.

W spotkaniu wzięło udział siedem przedstawicielek i przedstawicieli kujawsko-pomorskich organizacji: **Fundacji Pomocy Osobom Niepełnosprawnym “Volo Vivere”** z Brodnicy, **Fundacji “Światło”** z Torunia, **Katolickiego Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych Diecezji Toruńskiej im. Wandy Szuman** w Toruniu, **Spółdzielni Socjalnej “Empatia”** z Włocławka, **Stowarzyszenia Pomocy Osobom z Autyzmem** w Toruniu, **Fundacji “Kaktus”** z Bydgoszczy oraz **Kujawsko-Pomorskiej Federacji Organizacji Pozarządowych.**

Doświadczenia NGO - analiza

Główne mankamenty zasad konkursów, w tym mające wpływ na realizację zadań:

- ☒ brak ciągłości realizacji zadań i możliwość realnego świadczenia usług jedynie przez część roku (skrajnie przez pół roku),
 - ☒ ograniczenia terytorialne w dostępie do poszczególnych form wsparcia: niedostępność usług w części samorządów,
 - ☒ merytoryczna: dostępna mała liczba godzin wsparcia asystenckiego oraz niski limit przysługującego wsparcia wytchnieniowego.
-

Postulaty (najważniejsze) do konkursów

postulat 1

✓ wydłużenie do 30 dni rocznego limitu czasu trwania opieki wytchnieniowej.

postulat 2

✓ wprowadzenie do konkursu na zadania zlecane NGO trybu umów wieloletnich

✓ postulat 1 - wydłużenie wytchnieniowki

Funkcjonujące aktualnie (2022-2023) rozwiązanie w ramach konkursu ministerialnego umożliwia 14-dniowy okres pobytu wytchnieniowego. Doświadczenia realizatorów usług wskazują, że jest zbyt krótki. Przede wszystkim ze względu na opiekuna osoby z niepełnosprawnościami, dla której ten program powstał i jest wdrażany. Dwa tygodnie, to na tyle krótki czas, że opiekun nie może skorzystać np. z sanatorium, ponieważ pobyty w ramach dofinansowania Narodowego Funduszu Zdrowia trwają 21 dni, a właśnie z tej formy najczęściej chcą skorzystać zmęczeni i często chorzy opiekunowie. Turnus wytchnieniowy 14-dniowy jest także nie w pełni komfortowy dla samego podopiecznego, który ze względu na swoją niepełnosprawność potrzebuje więcej czasu na adaptację do nowego miejsca i ludzi, którzy przejmują okresową opiekę nad nim.

✓ postulat 1 cd.

Wskazują na to np. doświadczenia toruńskiej Fundacji “Światło”, która od kilku lat realizuje wsparcie w zakresie całodobowej opieki wytchnieniowej w oparciu o wewnętrzne regulaminy tj. 3-miesięczne turnusy całodobowe.

Wypracowany przez organizację system sprawdza się, zarówno w zakresie komfortu psychicznego podopiecznych jak i ich opiekunów, którzy w tym czasie, są w stanie wypocząć, skorzystać z leczenia/rehabilitacji w tym sanatorium.

✓ Postulat 2 - konkursy wieloletnie.

Dlaczego konkursy wieloletnie? Problemem jest zbyt późne uruchamianie naboru i oceny ofert, zawierania umów i w konsekwencji wydłuża się termin przekazywania środków na realizację projektów. W praktyce realizacja ogranicza się do połowy roku, a skrajnie do kilku miesięcy w roku.

Potrzeby odbiorców usług są stałe i pozostają niezaspokojone lub zaspokajane są jedynie okresowo, w sposób niestabilny. Nieprzewidywalny jest czas świadczenia usług. Jedynie okresowa realizacja bardzo utrudnia zaspokajanie potrzeb odbiorców, angażowanie personelu, wpływa na rotację współpracowników, zleceniobiorców, może znacząco obniżać jakość usług.

✓ Postulat 2 - konkursy wieloletnie cz. 2.

W konsekwencji zmusza realizatorów do długich przerw w oferowaniu usług, zaprzestawanie czy zawieszenie współpracy z odbiorcami - beneficjentami programu, zakłóca pracę w celu usamodzielniania, rehabilitacji społecznej czy zawodowej, wpływa negatywnie na proces osiągnięcia pozytywnych zmian. Niestabilne wsparcie utrudnia funkcjonowanie w rodzinach, wśród członków rodzin, dezorganizuje system wsparcia rodziny. Obecne rozwiązania wpływają negatywnie zarówno na odbiorców usług jak i na organizacje zajmujące się ich świadczeniem.

✓ Postulat 2 - konkurs wieloletni cz. 3

*Dlatego proponujemy wprowadzenie do programu **konkursów na realizację zadań wieloletnich w cyklu 3-letnim**. Dzięki kilkuletniej umowie świadczenie usług będzie stabilne, zapewni ciągłość wsparcia i trwałe zabezpieczenie potrzeb odbiorców.*

Dla poprawy elastyczności realizacji umów i płynności finansowania usług proponujemy ustalenie okresu realizacji zadań na czas od kwietnia do marca kolejnego roku, biorąc za przykład rozwiązania stosowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w konkursach na zadania zlecane organizacjom pozarządowym.

✓ Postulat 2 - korzyści konkursów wieloletnich

Wprowadzenie umów wieloletnich daje konkretne korzyści dla odbiorców usług, realizatorów oraz organizatorów konkursów:

- 1) Trwałość zabezpieczenia usług dla osób korzystających w sposób ciągły, sprzyjająca utrzymywaniu wysokiej jakości usługi ,
 - 2) Stabilność zatrudnienia - angażowania personelu świadczącego usługi asystenckie i wytechnieniowe, możliwość podnoszenia kompetencji i kwalifikacji kadry,
 - 3) Poprawa procesu rekrutacji osób korzystających w samorządzie (OPS), bardziej systematyczne diagnozowanie potrzeb i zapotrzebowania na usługi,
 - 4) Mniej procedur administracyjnych w ogłoszeniu, naborze i realizacji umów,
 - 5) Przyznawanie usług bez decyzji administracyjnej,
 - 6) Dbłość o standardy i zakres świadczonych usług
-

✓ Postulat 2 - korzyści konkursów wieloletnich

Wprowadzenie umów wieloletnich daje konkretne korzyści dla odbiorców usług, realizatorów oraz organizatorów konkursów:

- 1) Trwałość zabezpieczenia usług dla osób korzystających w sposób ciągły, sprzyjająca utrzymaniu wysokiej jakości usługi,
 - 2) Stabilność zatrudnienia: angażowania personelu świadczącego usługi asystenckie i wytchnieniowe, możliwość podnoszenia kompetencji i kwalifikacji kadry,
 - 3) Poprawa procesu rekrutacji osób korzystających w samorządzie (OPS), bardziej systematyczne diagnozowanie potrzeb i zapotrzebowania na usługi,
 - 4) Mniej procedur administracyjnych, w tym przyznawanie usług bez decyzji administracyjnej,
 - 6) Dbłość o standardy i zakres świadczonych usług
-

22.12.2023

Ustawa o asystencji osobistej

w listopadzie (23.11.2023) pojawił się projekt Prezydenta RP ustawy o asystencji osobistej, który w części odpowiada na potrzeby, które analizowaliśmy. Dlatego:

- po spotkaniu grupy roboczej i badaniu ankietowym rodziców i opiekunów przekazaliśmy (drogą e-mail) nasze uwagi w konsultacjach prowadzonych przez Kancelarię Prezydenta RP do 22.12.2023 roku

19.01.2024 roku

przedstawiciel Zespołu i Forum Dobrego Prawa uczestniczył w spotkaniu roboczym (on-line) dla ponad 60 uczestników grudniowego procesu konsultacji społecznych.

Spotkanie zorganizowała Kancelaria Prezydenta RP w celu omówienia uwag, zwłaszcza sprzecznych postulatów zmian projektu Ustawy

04.03.2024

Prezydent RP wniósł projekty Ustawy do Sejmu.

INICJATYWA PREZYDENTA RP

ASYSTENCJA OSOBISTA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

- ✓ rozwiązanie systemowe finansowane z budżetu państwa
- ✓ rozwiązanie gwarantujące ciągłość usługi
- ✓ usługa dostępna w każdym powiecie
- ✓ usługa skierowana do osób uprawnionych od ukończenia 18. roku życia
- ✓ od 40 do 200 godzin wsparcia miesięcznie

[źródło: Kancelaria Prezydenta RP Andrzeja Dudy](#)